తెలుగు కళాసమితి (మ్యాజెర్పీ)వారి 1986 మినీ కథల పోటీలో సాధారణ ప్రచురణకు ఎన్నికైన కథ

ముసురట్టినాది!!

కొండపల్లి కోటేశ్వరమ్మ

ఆకాశాన్ని అలుముకున్న మేఘాలను, ఆటిలో కదలాడె ఉరుములను మెరుపులనుచూస్తున్న అప్పమ్మ''మూడు రోజులెల్లిపోవాయి. ఈముసురెల్లనంతది. ముంగిట్లోకూకుండి బుట్టట్టుకుంటే... వానజల్లు అల్లనీయనంతది. మావిడిపల్లొచ్చునాటికి మనంటోగల్తే... మనిసికి వంద బుట్టలు సొప్పున అల్లెట్టాలంతాడు సిమ్మాద్రి.

''బుడ్డీదీపం కాడకూ కుంటె బుట్టలపడదు. ఇల్లుమూరెదుంతే...ఎదురూస బారెదుంతది. ఈ ఇంటో అది తిరగనంతది. ఏటల్లగలమో..? ఏటో...?'' అనుకుంటున్న అప్పమ్మతో నూకాలమ్మ—

''అప్పొ! మనమల్లెట్టిన బుట్టల్లోగల్తే...బంగిని పిల్లి, సూర్నరేక, పంచదార కలుపువెరకురసాలు గిట్టా...ఏటెటో...రకాల పల్లెట్టుకోని పట్టనాలకి...అంతే...కలకత్తాకాసీ బొంబై దిల్లీ...శానా ...శానా...బత్తీలకి ఆటినంపేత్తారంత. బత్తీల కెల్లిపోయె బుట్టలు గందా? బాగా అల్లెత్తాలం తాడు సావుకోరు. ఆ పల్లరుసులు...మనకి తెల్దమకో... ఆపట్నాలు గిట్టా మనం సూడ్నే దంతే..సూడ్నేదనుకో... మరిగల్తే... మనమ ల్లెట్టిన బుట్టలు ఆ పల్లన్నీ యెట్టుకోని...యాగె నెక్కెల్లిపోయి... ఆబత్తీల అందం బాగా సూత్తాయి. జాతకమంతే...మన మల్లెట్టిన బుట్టలదే'' నంది నూకాలమ్మ.

''ఓసి ఎర్రిగుంతా! ఆటికి కల్లున్నవిటే... సూసేందుకు? నోరున్నదేటే...రుసులుతెలుసుకునేటందుకు?'' అంటూ నవ్వింది అప్పమ్మ.

''అప్పొ! మనకాడపండిన ఆపల్లన్నీ అక్కడ వోరుతింతారు?''అంది నూకాలమ్మ.

''వొవ్వల్లు తింతారంతావా...? నీలాటోల్లు... నాలోటోల్లు అక్కడా ఈటిని తిన్రేదు. పెట్టిపుట్టినోల్లు, పెద్దపెద్దోల్లు, పెబుత్తంగిట్టా మెచ్చేటోల్లు...గాజుతలుపులున్న గదుల్లో కూ కుండి ఆటిరసం గిలాసుల్లో వొంపుకుండి...గరి టలతోతింతారంత. ఆటికతస్సా లంతే...పెట్టెట్టి నోదు, పెట్టుకునీల్లెట్టినోదు... ముట్టల్లిన మనలా గెతినేద్దంత. ఆదుపెట్టెట్టినా ...మనంబుట్టల్లినా ...ఆ మారాజుల కోసమే నంత. ఆరి ఊసులు మనం ఆదుకుంతూ... కూకుంతే...కుండ పొయెక్కనంతది. కూడు తినకుంటే... కదుపు వూరు కోనంతది. ఒలే.. పిచ్చిగుంతా! లేచెల్లి కరేప్పాగంపిలా వొట్టుకురా? ఏటివారమున్న ఇల్లల్లో ఆకమ్ముకొత్తాను. నానొచ్చేసరికి కుర్రనాగన్నలకి..,కూడొండెట్టు. సిమ్మాద్రి సద్ది గంజి తాగనేదు. బేగెల్లిపోరాగల్దు. బర్లో పిల్లల్ని దింపెట్టి...బెడుగసేయక బండి సావుకారుకిచ్చి రాగల్దు... నానొత్తూ... వత్తూ... కామేశ్వరమ్మగారింట్లో... చారుసుక్క, పచ్చడి ముక్క అడిగెత్తు కొత్తాను. ఇంతన్నావా నానుసొప్పేది? గాలి వాటం సూస్కుని తలుపు గడెట్టుకో...!'' అంటూ బుట్టపట్టుకు వెల్లింది అప్పమ్మ.

గేటుచప్పుడిన్న సుగుణ వెల్లి గేటుతీసింది. రిక్సాదిగిన పిల్లలిద్దరూ...''ఆంటీ! మాకు స్కూలులేదరేటూ సుగుణను చుట్టుకున్నారు. బండాపిన సింహాద్రి గేటులో కొచ్చి''అమ్మగోరూ! చుట్టముక్క ముట్టించుకోను...అగ్గి పెట్టిపించండి'' అన్నాదు. లోనికెల్లి అగ్గిపెట్టె

తెచ్చి ఇచ్చింది సుగుణ. అగ్గిపుల్లలు నాలుగు గీసినా...చుట్ట అంటుకోని సింహాద్రి "పెట్టె కాలీ అయిపోనాది. సుట్టగల్తే...ముట్టు కోనం తది." అంటూ మరొక పుల్లగీశాడు. అదీఆరి పోవడం చూసిన పిల్లలుచప్పట్లుకొడుతూ..సంబరంగా నవ్వడం మొదలెట్టారు.

"గాల్లోదీపం పెట్టి నీమహిమ దేవుడా అంటే దీపం నిలువదుగాని లోనికొచ్చికాల్చుకో" మంది సింహాద్రిని సుగుణ. పిల్లలతల్లి ఝాన్సీ లక్ష్మి చెరచెరమెట్లుదిగొచ్చి..."సిగ్గులేకుంటే సరి! ఆఫీసరు భార్యననే...అభిమానంలేకుండా ఆ అలగావానితో...పరిహాసాలు..అగ్గిపెట్టె ఇచ్చి లోనికి పిలవడాలు...ఆమాటలు...ఆనవ్వులు... అవ్వ..!"అంటూ పిల్లలిరెక్కలు పట్టుకు తీసుక వెళ్లింది.

'అవునమ్మా! ఆఫీసరుగార్ని అందరి ముందూ...అన్నా...అన్నాఅంటూ పిలచి ఆయనకు ఆలిగ అంటుకుపోయిన నీకు అలాంటి మాటలురాక మంచిమాటలెలా వస్తాయి? ఆ

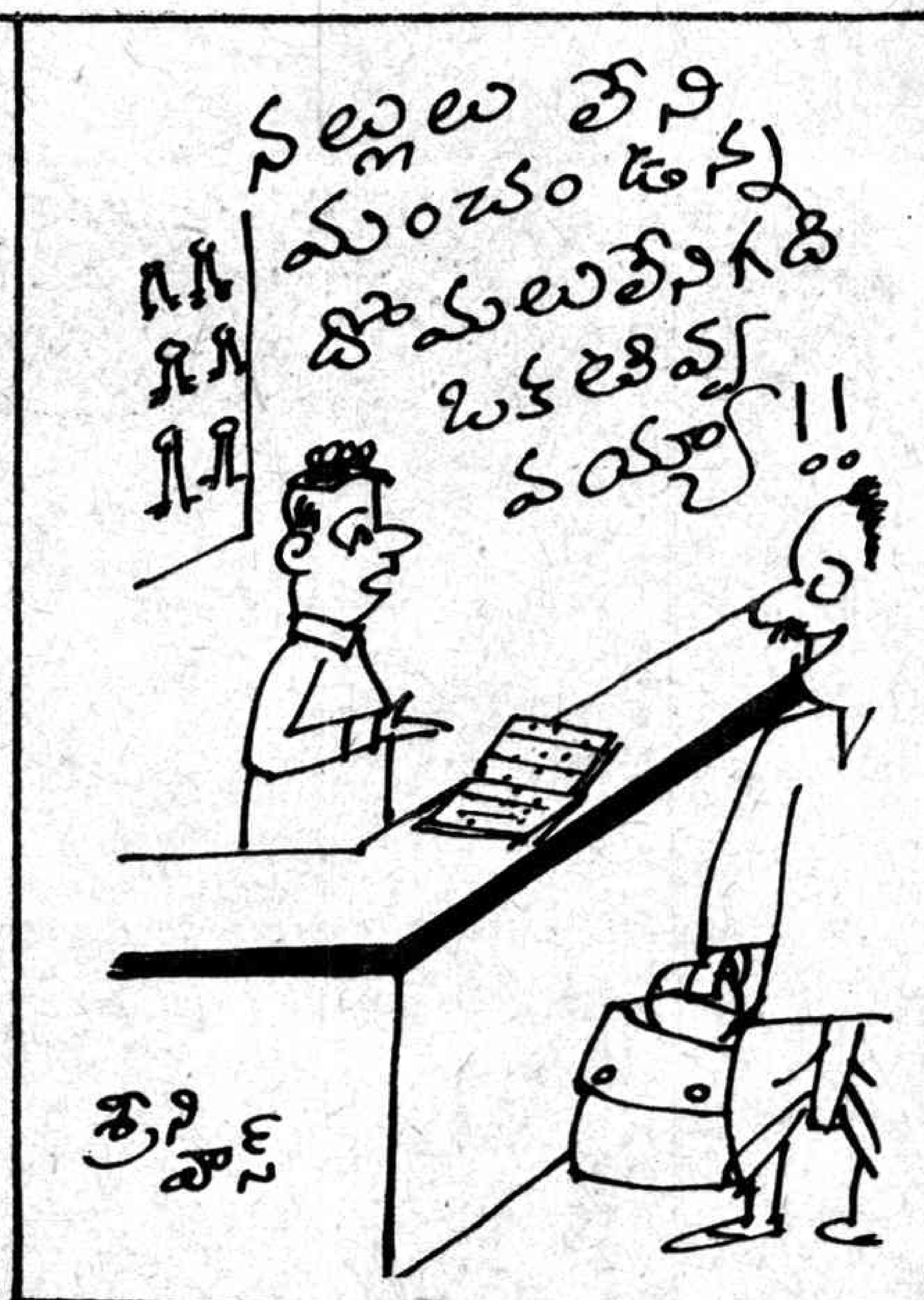

ఝాన్సీ లక్ష్మికి బ్రిటిష్‌వాళ్ల జడిశారట. ఈ వీరనారి ఝాన్సీలక్ష్మిని ప్రతిఘటించ లేని నేను ప్రాణమున్నంత వరకు భయపడుతూ... బ్రతుకీడ్చాలట!' అనే మాటలు సుగుణ పెదవులపై కొచ్చినవి, పుస్తెకట్టినవాడు ముండా అంటే...ముష్టి కొచ్చినవాడు ముండా అంటాడనే బామ్మ సామెత గుర్తుకొచ్చి...బైటకు రాక ఆగిపోయినవి. సింహాద్రి చిన్న ముఖం చేసుకుని వెళ్లిపోయాడు. గేటు మూయనెళ్ళిన సుగుణ కన్నీటి చినుకులు వానచినుకుల్లో కలిసి రాలాయి. కండ్లు తుడుచుకున్న ఆమెకు గేటుపై పాకిన మాలతీ లత ఆకులపై నుండి రాలుతున్న వాననీటి చుక్కలు మెరుస్తూ కనుపించాయి. చిన్నతనం కనులముందు కదిలింది.

బామ్మ పూజకు పూలుతేను తోటకువెడితే శారదారాత్రికి చిహ్నంగా మంచి ముత్యాలవలె మంచుబిందువులు.. చెట్లకొమ్మల చివురుటాకుల చివర మెరుస్తూ వింత సోయగంతో అగుపిస్తే సంతోషంగ చూస్తున్న తనను సుశీల వీపుతట్టి"అవి మంచి ముత్యాలనుకొని మాల గూర్చచూస్తున్నట్లున్నావు. అవి మంచు చుక్కలే తల్లీ! బామ్మ పూజమాట..ప్రైవేటు క్లాసుందనే మాట మరిచినట్లున్నా"వంటూ

నవ్వింది. ఆనాటి మంచు ముక్కల్లాగ.. తన కోర్కెలన్నీ ఏమైనవి? విన్న సుశీల రాసిన ఉత్తరం చూస్తుంటే..అది ముత్యపుచిప్పలో పెరిగిన మంచిముత్యాన్ని భర్తగ ఎంచుకున్నట్లని పిస్తుంది. సంస్కారప్రియుడు, సహృదయుడు, సరసుడు తన భర్తంటూ, తన సంసారం నంద నవనంగాను, నయనానందంగానూ వుంటుం దని, వచ్చి చూస్తే నీకే అర్థమౌతుందని.. సగర్వంగా సగం ఉత్తరం తన శ్రీ వార్ని గూర్చే రాసింది. నా సంసారాన్ని గూర్చి..నా శ్రీవారిని గూర్చి రాయమంది. నేనేమని సుశీలకు రాయ గలను?

'పెండ్లై సంవత్సరం తిరక్కముందే...కట్నం మంతాయివ్వలేని మానాన్న మధ్య, మావారి మధ్య కలతలొచ్చాయని, ఆ కారణంగా నన్ను మాఅత్తవారింట్లోకానిదాన్నిగమాస్తున్నారని, అది చాలదన్నట్లు మాఅత్తగారి దూరపు.. బంధు ఒకామె మానసికరుగ్మతతో మా ఇంటికొచ్చిం దని, మా శ్రీవారి ఆదరణ, మా అత్తగారి కరుణ, మా ఇంటి వాతావరణం ఆమె ఆరో గ్యాన్ని మెరుగుపరచాయని, ఆమె ఇంటి నుండి వచ్చే అతి విలువైన వస్తువులనుచూస్తూ నా అత్తా, నా భర్త ఉబ్బిపోతారని, ఆమె మా ఇంట్లో ఒక దేవకన్యలా పూజింపబడుతుందని, నేనొక పని మనిషిగ ప్రస్తుతం జీవిస్తున్నాని రాయనా?

వారు ముగ్గురూ ఒకటై నన్ననివిధాల బాధిస్తుంటే, భరించలేక బామ్మ వద్దకెళ్ళానని, తల్లి లేని నన్ను బామ్మ తన దానిగ ఆదరించి ఆ ఇంట నుంచక ..ఆడదానికి చావైన బ్రతుకైనా అత్తిల్లేగాని పుట్టిల్లుకాదని, భర్త వదిలేసిన స్త్రీ ని సంఘం తేలిగ్గా చూస్తుందని, భర్త చనిపోయిన మీ ఝూన్సీలక్ష్మినే సంఘం సానుభూతితో చూస్తుందని, నీకు సర్దుకు పోవడం మినహా మార్గం లేదని, పురుషునకు పుట్టుకతోనే అహంకారం పుట్టిందని..వాడి బలహీనతలు ఆ అహంకారాన్ని పెంచిపెద్ద చేస్తాయని, నీవు చదు వుకున్నదానవు-సహనంతో యోచించమని, ఇది పితృస్వామిక సమాజమనేది నీకూ తెలుసని, కష్టాలను తట్టుకోలేక ఎదిరిస్తే...ఈ సమాజం లోని స్త్రీ పెనంమీద నుండి పొయ్యిలోకి దూకినట్లౌతుందేమో ఆలోచించమని, నీ లాంటి స్త్రీలకోసమే ..''ఆడ దైపుట్టే కంటే... అడివిలో మానైపుట్టడం మేలనే'' సామెత తెలి

మేఘం

జన సంద్రంలోని
సముద్రం ఆవిర్లను పోగుచేసుకుని,
నల్లబడి, వల్లబడి, విశ్లేషించుకుని
జన జీవితంలో పత్ర హరితం
మొలిపించడానికి,
జనంలో ఆలోచనం పంట
పండించడానికి
ఎంతో తపనతో, వేదనతో
బాధ్యతతో
పరిష్కారాల వర్షం కురిపిస్తున్న వాడు!
రచయిత
భూమి మీద నీటి ముక్కవలె
ప్రతి మెదడులోనూ
ఇంకిపోతున్నవాడు!!

—డాక్టర్ దేవరాజు మహారాజు

సిందనీ...ఆమెకన్నీరు పెట్టుకుంటూ...నాకన్నీ రుమ తుడిచి మరునాడే...నాన్నతో నన్ను మా వారింటికి పంపిందని రాయనా?

'మా ఇంటికొచ్చిన...మమ్మల్నిద్దర్నీ ఇంట్లో ఏ ఒక్కరు మాట్లాడించక మౌనంగా చూసి వెళ్లారని, అభిమానం అడ్డొచ్చిన నాన్న... నన్నొంటరిగ వదిలేసి...ఇంట్లో అడుగు పెట్టక బైట నుండే వెళ్ళిపోయారని, అది అలుసుగ తీసుకున్న మావారు...నన్నిరుగింటికి, పొరుగిం టికి వెళ్ళకుండాను, ఎవరితోను ఎలాంటి పరిచ యాలు పెట్టుకోవకుండాను వారు ముగ్గురూ.. ఏది చెప్పినా ఎదురుచెప్పక విధిగ చేయాలని ఆంక్షలు విధిస్తూ,అందుకిష్టమైన ఇంట్లో అడు గెట్టమన్నారని...ఏదారీ అగుపించని నేను గోదా రిలో దూకలేక వారి ఆనతికి తలవంచానని రాయనా? ఇంట్లో కెళ్లానని రాయనా?

'వంట మనిషిగ, పని మనిషిగ ఇంటెడు చాకిరీ చేస్తున్నా ఏదో ఒక నెపంతో ఎక్కిరి స్తూనే వుంటారని, అందరితో ఆనందంగ కలిసి జీవించలేని పెంకి దాన్నని భర్త "ఏడుపు ముఖమూ! ఎవరిని సాధించాలని అలా వుంటు న్నావే..నీ పెంకితనంతో.."అనిఅత్త..."సాటివారి ఆనందానికి అసూయ చెందితే లాభ మేమిటి? సాధించి నీవు సంపాదించుకోరాదా? కొజ్జాతనంతో కుమలటం ఎందుకని ఝూన్సీ.. నాకు కొంటెది, కొజ్జది, పెంకిది అనే బిరు దులు ప్రదానం చేశారని, ఆవేధింపులతో...వారి ప్రక్క కెళ్ళ లేక...వంటరిగ బ్రతుకీడ్చలేక సమయం చిక్కినప్పుడు ఝూన్సీలక్ష్మి పిల్లలకు కధలు చెప్తూ కాలం దొర్లిస్తుంటే, " నీ పెంకె తనం, నీ ఏడ్పుగొట్టుతనం పిల్లలకు నేర్పుతున్నావా?" అంటూ కసరి కొడతారని

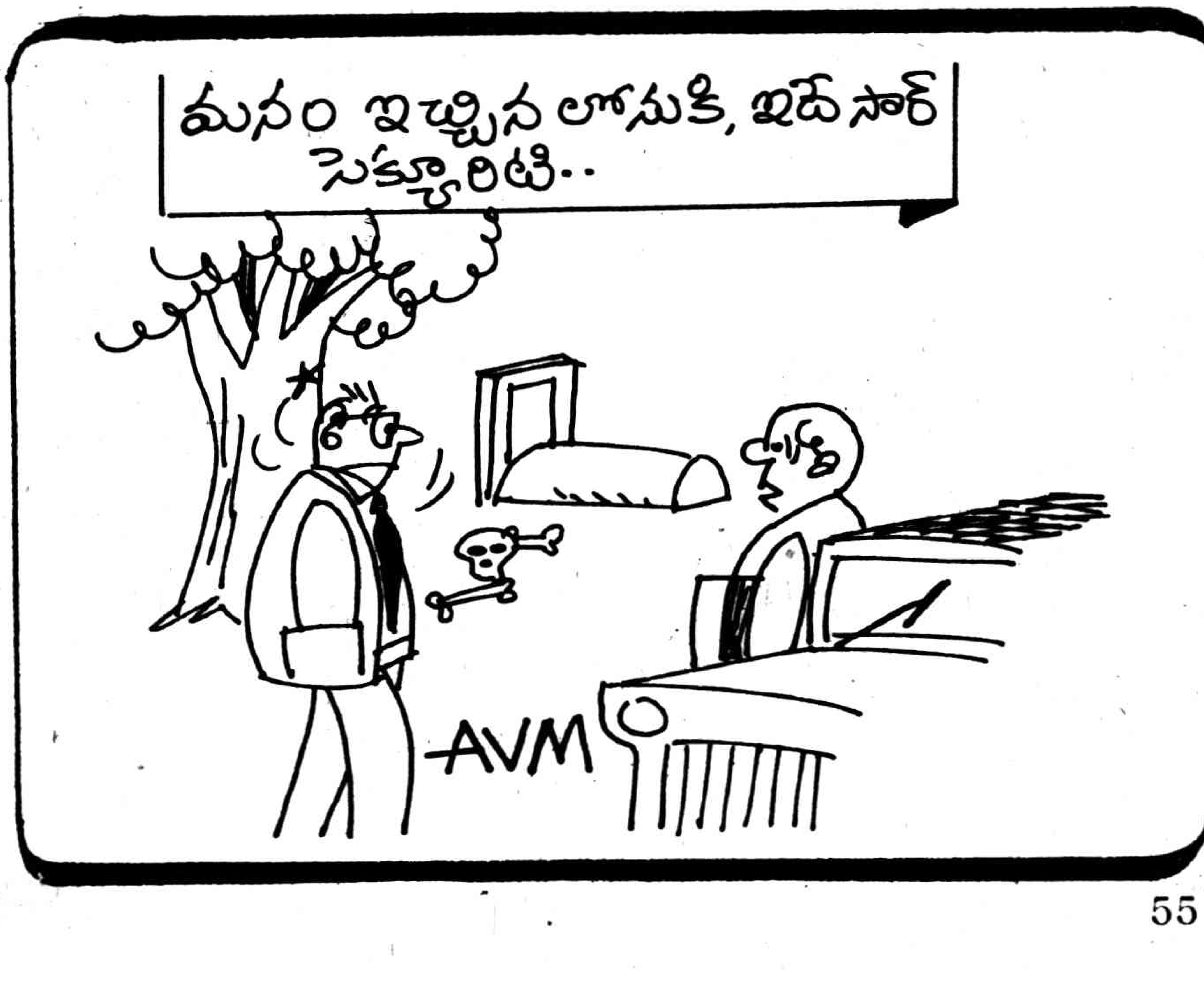

క్కష్ట, అసూయ పరాకాష్ఠచెందిన మనిషి రాక్షసు డౌతాడనే సత్యం కథలలో చదవడంకాదు, మా ఇంటికొచ్చిన తెలుస్తుందని, నాకేరే నరకం లేదని, ఇదీ నా సంసార జీవితమని రాయనా?' అనుకుంటున్న సుగుణకు ఎదురింట్లో బడి పిల్లల్ని దింపి వెళ్లిపోతున్న సింహాద్రి కనుపించాడు. తనను ఏటి ఒడ్డునున్న వెంకటేశ్వరస్వామి ఆలయానికి తీసుకు వెళ్ళమని పిలిచింది. "ఎక్కండమ్మగారూ.... రికసా! అక్కడగత్తే ఎగ్గెంసేత్తన్నారు. ఊరిపెద్దోరంతా అక్కడే ..అగుపిత్తున్నారు"అన్నాడు సింహాద్రి. రిక్షాలో కూర్చుని గుడికెళ్ళింది సుగుణ.

కుదురులేని మనసు సుగుణను అక్కడ కూర్చోనివ్వలేదు. 'యజ్ఞయాగాదులు అకాల వర్షాన్ని ఆపలేవు. ప్రణాళికలు స్త్రీల సమస్యలు తీర్చగలవా?' అనుకుంటూ బంధువులకు దూరంగా, మృత్యువుకు దగ్గరగా వెళ్లడమే కర్తవ్యంగా ఎంచుకొని మౌనంగా ఏటి గట్టెక్కిన సుగుణ నీటిని సమీపించింది. లంగరేసిన పడవ ఈదురుగాలికి ఏట్లో లయ బద్ధంగా ఊగడం కనుపించింది. 'ఆపలేనే ఎంకి ఈ పడవ ఇసురూ...'సుశీల పాడిన పాట గుర్తుకొచ్చింది. ఏటి పైనున్న కరెంటుతీగలు సుశీల సితారు తీగల్లాగ కనుపించినవి. "సంగీతం సంతోషాన్నిస్తుంది. సంతోషం జీవితాన్ని పెంచుతుంది. అవసరం పడితే..సంగీత పాఠాలు చెప్పుకుంటూ మనం మనుగడ సాగించవచ్చును." అన్న సుశీల మాటలు వినిపించినట్లు తోచింది.

'ఎన్నో అనుభూతులున్న మనిషి ఏ అనుభూతీ లేని ఏట్లో ఎందుకు దూకుతున్నాడు? చావు కంటే బ్రతుకే భయంకర మైనపుడు ఏటి పాలవక ఏం చేస్తాడు?' అనే ఆలోచనలు సుగుణకు వానజల్లుగ వస్తున్నవి. ఈదురు గాలిలా వెళ్ళిపోతున్నవి.

ఏటివడ్డున నడుస్తున్న ఇద్దరు పోలీసులు సుగుణను చూస్తూ "గురూ..! ఈపిల్ల ఏట్లోదూకడాని కొచ్చినట్లుంది. చట్టప్రకారం చావడం నేరంగదా? పట్టుకుందా"మన్నాడు ఒకతను."కాదు గురూ! ఇది యెవ్వడితోనో... లేచిపోడానికొచ్చింది..వ్యభిచారనేరం క్రింద పట్టుకుపోదా"మన్నాడు మరొకతను. అటు వస్తున్నఅప్పలమ్మ వారిని చూస్తూ 'ఓలమ్మో! ఆడకూతుర్ని ఎర్రటోపీల సచ్చినోల్లు ఏటే

సొగసు నిట్టూర్పు

[illegible]
[illegible]
ఎండిన ఏటి వంపుల!
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
చూస్తుండగానే ఎంత మార్పు!
సొగసు కెంత నిట్టూర్పు!?!

— ఆచార్య తిరుమల

టో..అంతున్నారు. తేరగ చాపలు, రొయ్యలు దొరికితే..దొబ్బెయ్యడానికి ఏటొడ్డుకొచ్చుతారు ఆడగుంత అగుపడితే అట్టుకుపోదా మంతున్నారు 'అనుకుంటూ దగ్గర కొచ్చిన అప్పమ్మ–

"పోలీసోరేదో..అంత్నునత్తున్నారు! ఆయమ్మగతే..ఆఫీసాయన పెల్లం. ఆటుపోటు ఎప్పుడు, ఏటిని సూత్తానంతే..నానె ఎంటెట్టుకొచ్చాను. గట్టుమీన నుంచుండ బెట్టి..అల్లది గొ..ఆఇంటో ..ఆకేయ ఎల్లా" నంటూ "రండమ్మగోరూ.. ఏటిని సూద్దారీ!" అంది అప్పమ్మ."దీనిసిగ తరగ! ముసురులో కూడా ... ముసిర్ది కర్వేపాకమ్ముతుంది. మామూలడుగుదా"మన్నాడు ఒక పోలీసు."ఈ పొద్దు రూపాయి డబ్బులు రావేదు. నా నేటియ్యగలను? రేప్పొద్దు ఇచ్చుకుంటాను. నవ్వొగ్గెయండి... బాబు!" అంది అప్పమ్మ. నవ్వుకుంటూ వెళ్లారు పోలీసులు.

తన అశక్తతను తలుచుకుంటూ... స్వశక్తి మీద బ్రతికే అప్పమ్మను చూస్తూన్న సుగుణ 'ఈ రోజు అప్పమ్మ వద్ద వుండి... రేపు సుశీల వద్దకెడితే ఎలావుంటుంది? చట్టప్రకారం చావకూడదు! బాధల ప్రకారం బ్రతక కూడదు! స్త్రీ బ్రతుకెంత చిత్రంగ వుంది? సునీలక్ష్మి స్వార్థం, తనలోంగుబాటుతనం, అప్పమ్మలోని మానవతాదృష్టి... ఏమి చెప్పతుంది? ముగ్గురూ స్త్రీలైనప్పటికీ... ఎంత వ్యత్యాసముందీ?' అనుకుంటున్న సుగుణను "అమ్మగోరూ... ! కరేపాకు మీకాడా... ఏత్తానుగందా? మీ కథ నాకు తెల్దనుకోకండి! మీ కన్నీటి కతమాయను ఏటి నీట్లో దూకేత్తారా? ఇప్పటికి చానామంది ఏట్లో దూకేసినారు! ఆరుగల్తే ఏటిసాధించినారు? నిజం సొప్పాలంతే... ఏటికి నిలకడే నేదూ... ఇది తియ్యనీల్లతో తిన్నగుండక, ఉరికెల్లి ఉప్పసముద్రంలో దూకేత్తది. చా..దీన్ని నమ్మకండి! నామాట ఇనుకుని ఇంటికి వెల్దాం రండి!"అంది "ఈ రోజు మీ ఇంటి వద్ద వుంటాను. రేపు ఆప్తుల ఇంటి కెళతాను. నన్ను తీసుకువెడతావా?" అంది సుగుణ. మహదానందంగ తీసుకువెళ్ళింది అప్పమ్మ.

సుగుణను చూసిన నూకాలమ్మ "అప్పా! పెద్దింటి ఆడకూతురు..." అంది. "అవునే! పెద్దింటి ఆడకూతురేనా. పెద్దోరికి "ముసురట్టినాది"! ఆరికల్లు మసకబారినాయి! ఆరి గుండెల్లో రే సీకటి దొరడినాది! సిక్కటి సీకట్నే సూద్నేక ఎల్తురు ముక్కలై ఏట్లో ఎతుకుతుంది. నేనాడదాయిని అక్కడ ఏటి నేదని సొప్పి ..ఎట్టెట్టు కొచ్చాను. నీ వాడి దాయివేను! ఈ ఆడ కూతుర్ని ఈ పొద్దు.. నీ ఇంటో ఇంత సొటెట్టు..రేపొద్దు సూత్తునే తన్నింటికెల్లిపోద్దీ!" అంది అప్పమ్మ. సుగుణను గుడిసెలోకి తీసుకవెళ్ళింది నూకాలమ్మ.